

Ráday Zsófia

Evolúció

Homo habilis

Az első ember, aki rájött,
hogyan használja a kezeit,
kiment a színpadra meghajolni.
Senki sem tapsolt.

Homo erectus

A hegytetőn érte az éjszaka. Ott aludt el a hideg, rücskös köveken a szabad ég alatt. Születő csillagok fényénél. Pár óra múlva arra ébredt, hogy gurul. Le a kövekről, le a csúcsról, le a gerincről, egészen a völgyig. Aztán átgurult a völgyön is és megállt a következő hegy lábánál. Majd gurult tovább. Fel a gerincre, fel a csúcsra, fel a csúcs legrücskösebb köveire. Csak gurult és gurult. Hegyeken át, völgyeken át. Vadrepcemezőkön, sekély medrű kispatakokon, tölgyeseken, bükkösökön, nyárosokon, nyíreseken át. Nyúlüregen, farkasodún, számócáson, jégbarlangon át. Tücsöklyukakon, csalánosokon, mocsarakon, vadcsapásokon át. Végül nekiütközött egy kétajtós konyhaszekrénynek. Akkor felállt, leporolta végtagjait, kiegyenesítette a hátát és felrakta magát a legfelső polcra.

Homo sapiens

Mindenkit meg akart tanítani beszélni, hogy a szederbokrok, a nádkerítés és a gipszkartonfal mögül is kifülelhessen, mikor róla beszélnek. Rövid meséket és mondókákat suttogott a sülő vadhúsnak, az édesgyökérnek, a boggyósgyümölcsöknek. Ezekkel etette családját és kutyáit. Gyomruk kitágult, állkapcsuk megerősödött. Róla senki nem szólt semmit, de egyre gyakrabban veszték össze a maradékon. A hajnali csöndben a teflonedények aljáról súrolta a megdermedt fűszeres pácot és felesleges szavait a visszhangnak dobálta oda. Egymás nyelvein hallgattak el.

Homo sapiens sapiens

Megismélték a saját hibái,
mielőtt megismételhetné volna őket.

Homo ludens

A majomketrec tetejéről csüngő liánok árnyékában ült és a hüvelykujjával játszadozott. Hajlítgatta, markolászta, megszaglászta, az orrába is bedugta, harapdálta, majd a kiserkent vért nyalogatta róla, kipiszkálta a körme alá gyűlt piszkot és az odaszáradt sármorzsákat, szórakozottan dobolt vele a földön. Amikor megunt, elhajította jó messzire. Letépte a másikat is és azzal játszott tovább.

Hasonlat helyett

Mint aki nagymosás után
éppen zoknikat válogat
és menne, de csak áll bután,
mert nem talál már párokat,

pont úgy botlik meg istened
- egy percnyi mozdulatszünet -,
de még csak fel sem ismered,
viszi tovább a lendület

és véletlenül még teremt:
szennyeskosárra két fület,
a szárítókra új jelent,
min száraz lábbal átjöhöt

és újraindul fel se vett
zoknik nélkül meg nélküled
- amit a gépben bentfeled,
forgatja még a réműlet.

BUDAHÁZI TIBOR: Római töredék XIII. –2019.

